

Nr 202.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ersättning till 2:a klass sjömannen K. A. R. Bengtzén i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring; given Stockholms slott den 5 mars 1920.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att 2:a klass sjömannen vid 5:e matroskompaniet nr 377 Karl Arvid Ryno Bengtzén må — utan hinder därav att framställning om ersättning icke blivit gjord inom den i § 12 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, föreskrivna tid — i vederbörlig ordning göra ansökning om och förklaras berättigad till ersättning enligt grunderna för nämnda förordning, att utgå från och med den dag, då han efter erhållet avsked upphör att åtnjuta underhåll och vård genom militär myndighets försorg.

GUSTAF.

Erik Palmstierna.

Utdrag av protokollet över sjöförsvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1920.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
 Statsråden: PETRÉN,
 NILSON,
 LÖFGREN,
 friherre PALMSTIERNA,
 UNDÉN,
 THORSSON.

Departementschefen, statsrådet friherre Palmstierna yttrade härefter.

Ang. ersättning till 2:a klass sjömannen K. A. B. Bengtson.

»Uti §§ 1 och 12 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, stadgas följande:

§ 1.

Inträffar under militärtjänstgöring i fred olycksfall, så att tjänstgörande värnpliktig, volontär vid hären eller någon, som tillhör flottans eller kustartilleriets stammanskap, varder skadad eller bliver person, som nu nämnts, skadad under tjänstgöring i krig, utgiver staten ersättning enligt de i denna förordning stadgade grunder.

Dylik ersättning utgiver staten jämväl, om sjukdom med därav följande skada yppas under eller efter slutad militärtjänstgöring och tjänstgöringen skäligen kan antagas hava till sjukdomen bidragit.

§ 12.

Göres ej framställning om ersättning i anledning av skada inom två år efter det skadan yppades eller, där fråga är om ersättning i anledning av dödsfall, från det döden inträdde, vare rätten till ersättning förverkad.

Ifrågavarande ersättning utgår från den i § 46 mom. 1 värnpliktslagen omförmälda invalid- och pensionsfond.

I en till Kungl. Maj:t den 15 juli 1919 inkommen ansökning har 2:a klass sjömannen vid 5:e matroskompaniet nr 377 Karl Arvid Ryno Bengtzén, som under militärtjänstgöring år 1914 ådragit sig kroppsskada, lungtuberkulos, men icke gjort framställning om ersättning i anledning av nämnda skada inom den i ovan återgivna § 12 i förordningen den 18 juni 1909 stadgade tid, anhållit att av nåd utbekomma ersättning i enlighet med bestämmelserna i samma förordning.

Över ansökningen har marinförvaltningen den 5 februari 1920 avgivit utlåtande och därvid fogat av ämbetsverket från riksförsäkringsanstalten infordrat yttrande i ärendet av den 14 augusti 1919.

Riksförsäkringsanstalten har i sitt berörda yttrande anfört, bland annat, följande:

Med skrivelse den 22 maj 1919 hade av stationsbefälhavaren vid flottans station i Karlskrona till riksförsäkringsanstalten överlämnats en av ovanbemälde Bengtzén gjord ansökning om ersättnings tillerkännande för sjukdom, lungtuberkulos, som han skulle hava ådragit sig under sin militärtjänstgöring; och hade riksförsäkringsanstalten därefter införskaffat ytterligare utredning i ärendet.

Av handlingarna i ärendet inhämtades, bland annat, att Bengtzén tjänstgjort vid flottan sedan den 1 november 1911 och fortfarande åtnjöte underhåll och vård genom militär myndighets försorg ävensom avlöning av statsmedel, att Bengtzén den 5 oktober 1914 konstaterats lida av lungtuberkulos samt att hans framställning om ersättning inkommit till 5:e matroskompaniets expedition den 11 april 1919.

Genom beslut den 14 juni 1919 hade riksförsäkringsanstalten förklarat, att enär jämlikt § 12 i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, framställning om ersättning i anledning av skada skulle göras inom två

år, efter det densamma yppats, vid äventyr att rätten till ersättning vore förverkad, men, så vitt handlingarna i ärendet utvisade, sådan framställning icke blivit av Bengtzén gjord inom nämnda tid, riks försäkringsanstalten funnit sig icke kunna till prövning upptaga Bengtzéns ifrågavarande ersättningsanspråk.

Beträffande orsaken, varför Bengtzén icke inom den föreskrivna preskriptionstiden inkommit med ansökan om ersättning, hade Bengtzén, enligt ett bland handlingarna i ärendet befintligt protokoll, hållet den 5 maj 1919 vid av chefen för underofficers- och sjömanskårerna jämlikt § 11 av nämnda förordning anställd undersökning rörande Bengtzéns sjukdom, uppgivit, att han omkring ett år efter det han ådragit sig sin sjukdom hänvänt sig till marinläkare med begäran om utfärdande av läkarintyg, och hade Bengtzén då fått till svar, »att han kunde vänta litet, enär det ännu vore god tid därmed». Sedermera hade Bengtzén omedelbart före preskriptionstidens utgång hos annan marinläkare gjort framställning om erbållande av läkarintyg men därvid meddelats det besked, att det vore lönlöst att till riks försäkringsanstalten ingiva ansökan om ersättning för ifrågavarande sjukdom, då Bengtzén ej kunde styrka, att militärtjänstgöringen förorsakat densamma.

Riks försäkringsanstalten ville vidare erinra därom, att i det förslag rörande ändrade bestämmelser angående ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, som av riks försäkringsanstalten med biträde av utsedda sakkunniga avgivits den 30 december 1918, förändring i de uti förenämnda kungörelse stadgade preskriptionsbestämmelser vidtagits sålunda, att preskriptionstiden skulle i fråga om fast anställd räknas tidigast från det anställningen upphört.

Vad anginge orsakssammanhanget mellan Bengtzéns militärtjänstgöring och den sjukdom, varav han lede, hade riks försäkringsanstalten, som i ärendet inhämtat yttrande från den hos anstalten anställde specialisten å lungsjukdomarnas område, med stöd av handlingarna i ärendet funnit nämnda tjänstgöring skäligen kunna antagas hava till sjukdomen bidragit.

Med hänsyn till vad riks försäkringsanstalten sålunda anført, syntes det anstalten vara med billigheten överensstämmande, att något understöd tillerkändes eller utverkades åt Bengtzén.

Marinförvaltningen har i sitt utlåtande, under åberopande av vad riks försäkringsanstalten anført, hemställt, det täcktes Kungl. Maj:ts förklara, att riks försäkringsanstalten finge, när Bengtzén efter erhållet avsked upphört att åtnjuta underhåll och vård genom militär myndighets försorg, till prövning upptaga ansökning av honom om ersättning

enligt förberörda förordning för ifrågavarande sjukdom utan hinder därav, att framställning om dylik ersättning icke skett inom tid, som i § 12 av förordningen vore stadgad.

Vad i ärendet förekommit synes mig innefatta fullgoda skäl för att något åtgöres till beredande av understöd åt sökanden, när han efter erhållet avsked upphör att åtnjuta underhåll och vård genom militär myndighets försorg. Därvid synes lämpligast att, såsom marinförvaltningen i sitt ovanberörda utlåtande hemställt, medgivande utverkas för honom att, utan hinder av i förevarande hänseende nu gällande preskriptionsbestämmelse, komma i åtnjutande av ersättning enligt förenämnda förordning. Till stöd för den begärda dispensen torde särskilt kunna åberopas, att i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete icke förekomma några särskilda bestämmelser angående preskription av rätten till ersättning samt att, såsom riks-försäkringsanstalten åberopat, förslag föreligger om sådan ändring av nu ifrågavarande preskriptionsbestämmelse, att preskriptionstiden skulle i fråga om fast anställd räknas tidigast från det anställningen upphört.

Jag får alltså hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t föreslå riksdagen medgiva,

att 2:a klass sjömannen vid 5:e matroskompaniet nr 377 Karl Arvid Ryno Bengtzén må — utan hinder därav, att framställning om ersättning icke blivit gjord inom den i § 12 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, föreskrivna tid — i vederbörlig ordning göra ansökan om och förklaras berättigad till ersättning enligt grunderna för nämnda förordning, att utgå från och med den dag, då han efter erhållet avsked upphör att åtnjuta underhåll och vård genom militär myndighets försorg.»

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

C. W. Ridderstad.